

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrletja 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrletja 1 gold.; ako zadeno na ta dan praznik izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 29. vel. travna 1874.

List 22.

Koledar za naslednji teden.

Majnik. Veliki traven.

31. Nedelja I. po bink. Evangelij: „Bodite usmiljeni“ (Luk. 6.) Presv. Trojica. Sv. Petronila, devica, je bila ali telesna ali pa le duhovna hči sv. Petra apostelja, katero je s svojo besedo Kristusu pridobil in jo kerstil. Petronila je bila silno prijetna in cveteča devica. Da ji telesna lepota ni bila v padec, da se je v poterpežljivosti vadila, si zaslužnje za nebesa nabérala, ji je Bog poslal hudo udno skernino, ki jo je več lét tergala, na postelj priklepala. Sv. devica je to svojo bolezen s čudovito poterpežljivostjo prenašala, ter jo je svojemu ženinu Kristusu darovala. Nekteri kristjani pa so se čudili, da Peter, ki je že toliko bolnikov ozdravil, tudi mertve v življenje obudoval, svoji hčeri zdravja ne sprosi, in Tit ga naravnost vpraša, zakaj da Petronile ne ozdravi. Peter mu odgovori: „To ji je koristno; da pa ne mislite, da bi bilo nemogoče jo v Jezusovem imenu ozdraviti“, ji reče: „Petronila, vstani in postreži nam!“ Petronila je hitro vstala, ter je bila popolnoma zdrava, in je gostom postregla. Po dokončanem delu ji Peter ukaže iti v posteljo, ter je čutila poprejšnje bolečine. Ko je bila v čednosti prav vterjena, je dosegla zdravje in poprejšnjo telesno lepoto. Več bogatih in imenitnih mladenčev jo je snubilo, med njimi je bil Flak; ona pa se je vsem odpovedala. Flak jo misli z oroženimi drugi prisiliti, Petronila pa mu reče: „Če me misliš vzeti, pridi v tréh dneh, toda ne z orožjem, ampak s poštenimi devicami“. Mladeneč je bil s tem zadovoljen. Petronila se vse tri dni posti in moli. Tretji dan pride k nji sv. mašnik Nikodem in jo obhaja. Po sv. obhajilu se uleže v posteljo in moli: „O moj nebeški ženin! ura moje zaročitve s teboj je prišla, da se združim s teboj vekomaj“. To je izrekla in v Gospodu zaspala. Kmalu po tem pride Flak s trumo ovenčanih družic; pa glej! svatovšina se je v pogrebšino spremenila.

Vodilo. Bolezen je marsikomu velika dobrot Božja, ker ga varuje mnogih grehov, katerim zdravi služijo; mu daje priliko v poterpežljivosti si nabirati zaslug za nebesa; in marsikoga pripelje na pravo pot keršanskega življenja. —

V Ogleji pri Gorici sveti sprič. bratje Kancij, Kancijan in Kancijanila, in njih učenik sv. Prot sprič., so bili pod cesarjem Dioklecijanom ob glavo djani, sv. Hermija vojak sprič.; sv. Paskazij dijakon spoz.

Mesec rožnik. Junij.

1. Ponedeljek. Sv. Angela Meričija, devica in začetnica uršulinskega reda, je bila rojena na Laškem

v Veronski škofiji od pobožnih staršev. Angela je z mladega svoje devištvu skerbno varovala. Ženski lišp v obleki je sovražila, zali obraz in lepe lase si je onesnažila, da bi nikomur drugemu, ampak le svojemu nebeškemu ženinu dopadla. Po smerti staršev bi se bila rada podala v samoto, pa njen stric ji tega ni dovolil; zatoraj je doma samostansko živela, se z ojstrim pasom prepašovala, pogostoma se bičala, ojstro se postila, in veliko molila. Poslednjič se je dedšini po svojih starših odpovedala, je z devištvom evangeljsko uboštvo združila, in obleko tretjega reda sv. Frančiška sprejela. Od svojega uboštva je rada delila ubogim, bolnikom stregla, žalostne tolažila, in sovražne serca spravljala. Svete zakramente je pogostoma prejemala, in toliko ljubezen do Boga je v nji gorela, da je bila v duhu velikokrat zamaknjena. Svete kraje v Palestini je z vso mogočo pobožnostjo obiskovala, potem se je v Rim vernila; sveti oče papež Klemen VII so jo prijazno sprejeli; ker so njeno svetost spoznali, rekli so ji, da naj ne hodi z Rima, dokler je previdnost Božja drugam ne kliče. Po Božjem navdihovanji je šla na Tirolsko v Briksen, kjer je pri cerkvi sv. Afre najela hišo, in v nji vstanovila novo družbo devic, kakor ji je bilo po nebeškem glasu in prikazni zapovedano, ter jim dala svete vodila za njih življenje, jim zvolila sveto Uršulo za pomočnico in je po njenem imenu imenovala te device — uršularice. Blizu 70 lét stara je v Gospodu zaspala 27. prosinca 1540. Njeno truplo 30 dni ni bilo pokopano, ker ni bilo oterpailo, in je bilo živemu popolnoma podobno. Poslednjič so jo položili v cerkev sv. Afre; na njenem grobu se je mnogo čudežev zgodilo.

Vodilo. „Nečimernost čez nečimernosti, in vse je nečimernost“. (Prid. 1, 2.) „Goljufiva je prijetnost, in prazna je lepota; žena, ktera se boji Gospoda, ona bo hvaljena. Njo hvalijo pri vratih (t. j. očitno, zlasti pri sodbi Božji) njene dela“. (Preg. 31, 30. 31.)

Sv. Juvencij spr.; sv. Pamfilij maš. spr.; sv. Prokul spr.; sv. Sekund spr.; sv. Fortunat maš. spoz.

2. Torek. Ss. Marcellin, Peter in Erazem, sprič. Marcellin je bil mašnik v Rimu, Peter pa eksorcist ali izganjavec hudobnih duhov. Sodnik Seren je pod cesarjem Dioklecijanom ukazal Petra zapreti v ječo za voljo spoznavanja keršanske vere. Nadzornik ječe Artemij je imel hčerko obsedeno od hudiča, ki jo je sem ter tje premetaval; Peter pa ga iz nje izžene. Po tem čudežu so nje starši, vsa njih družina in sosedje verovali v Kristusa. Peter jih pošlje k mašniku Marcellinu, da jih podučuje in kersti. Ko sodnik Seren to zvê, pokliče k sebi Marcellina in Petra, ter njima preti s strahovitimi mukami, če se ne odpovesta Kristusu. Mar-

celin mu odgovori z keršansko serčnostjo, da tega ne bota nikdar nikakor storila. Sodnik zapové rabeljnom ju mučiti in poslednjič ob glavo djati.

Erazem škof je bil pod cesarjem Dioklecijanom in Maksimijanom v Kampaniji na Laškem bičan s svinjenimi vozli, ki so bili ob koncih jermenov, z razstopljenim svinčcem, z razpušenim žepom in smolo in z vrelin oljem oblit; pa ni bil celó nič poškodovan. Po tem čudežu se jih je veliko k veri v Kristusa spreobrnilo. Po tem je bil spet v ječo veržen; angelj pa ga je iz nje rešil. Potlej je bil pod cesarjem Maksimijanom v mestu Forinijah grozovito mučen, v razbeljeno brončeno srajco oblečen; pa je z močjo Božjo vse muke preterpel. Poslednjič, ko jih je bil veliko v veri poterdil in k veri spreobrnil, je dosegel veličastno mučeniško kromo.

Vodilo svetih spričevavcev: „Z gnado Božjo smo premagali hudiča“. — Satan je poglavar zmote in greha, toraj se z vso peklensko serditostjo — z orožjem laži, obrekovanja in zapeljevanja — vojskuje zoper kraljestvo Božje, — zoper kraljestvo resnice in čednosti — in se bo vojskoval zoper kraljestvo Kristusovo — zoper keršanstvo — do končanja svetá. Pod njegovim banderom stoji veliko ljudi, ki se z njim za njegovo kraljestvo vojskujejo: njim nasproti stoji kerdelo izvoljenih pod Kristusovim banderom, ki se serčno vojskuje za Kristusa — za njegovo sv. Cerkev. Pod čigavim banderom pa ti stojiš?? —

Sv. Blandina sprič.; sv. Evgenij pap. spoz.; sv. Nikolaj Peregrin spoz.

3. Sreda. Sv. Klotilda, kraljica na Francoskem, je bila hči burgundskega kralja Kilperiha. Še deklica je mogla gledati smert svojih staršev in starejših bratov, ktere je dal nje stric umoriti, da se je njih kraljestva polastil. Klotildi je bil zanesel, ker bila je še majhna, in se je ni bal. Izrejevana je bila na njegovem kraljevem dvoru, njena sreča pa je bila, da je imela pobožno učenicu, ktera jo je v katoliški veri poučevala, in ljubezen do Kristusa v nji budila. Ko pobožna, samotoljubna in delavna devica odraste, jo francoski kralj Klodvik pri stricu snubi. Stric ji to razodene, ona se ustraši, rekoč: „Jaz ne morem biti žena njegova, on je še malikovavec, jaz pa sem kristjana; vender pa bi ga vzela, če mi obljubi, da mi ne bo branil po moji veri živeti. Kralj ji to obljubi, in bila sta poročena v Seasonu l. 433. Kraljica si napravi na kraljevem dvoru kapelico, v kteri je vsak dan po več ur goreče molila. S svojim ponižnim in pohlevnim obnašanjem si je kmalo naklonila vsi ljubezen. Kralja, ki je bil nagle jeze, je s svojo krotkostjo utolažila. Kralj jo preserčno ljubi, ona pa mu pogostoma popisuje lepoto keršanske vere, vsegamogočnost, modrost in dobroto Božjo, ter ga prosi, naj zapusti malikovanje. Kralj ji odgovori: „Svojih bogov ne morem zapustiti“. Kraljica molí, pa ne zgubi upanja, še bolj goreče zanj moli. Klotilda razveseli svojega sopruga s sinkom, rada bi ga dala kerstiti, kralj pa se dolgo ustavlja, poslednjič vender le dovoli. Pa, o nesreča! sinek kmalo umerje; in kralj se togoti, da je kerst njegove smerti kriv. Kraljica mu pohlevno odgovori, da je sinek pri Bogu bolje hranjen, kakor bi bil pri njima. Ob letu dobi Klotilda zopet sinka, in ga da kerstiti: sinek pa nevarno zbolí, kralj zopet ves togoten divjá, da je kerst tega kriv. Kraljica prosi Boga, naj ji ohrani otroka pri življenji že zavoljo kralja, sicer ne bo zapustil svojih malikov. Njena molitev je bila uslišana, naglo se sinek ozdravi, kralj ves vesel obljubi zapustiti malike in sprejeti katoliško vero, pa vender le odlašá. Drugo leto gre kralj na vojsko zoper Nemce, kraljica mu pri odhodu svetuje, da naj kliče v nevar-

nosti Boga kristjanov na pomoč. Pri Kolinu se začne hud boj, že jamejo njegove trume odjenjevati, kralj sam v naj večji nevarnosti povzdigne solzne oči v nebo, rekoč: „Jezus Kristus, ki ga Klotilda imenuje Sina živega Boga, pomagaj mi! in če mi dodeliš zmago, se bom dal kerstiti“. Na te besede Nemci začnejo bežati, in Klodvikova je bila zmaga. Kralj spolni obljubo. Sv. Remigij, škof v Remen-u (Reims), ga podučuje in kersti. Za njim prejme njegova sestra in 3000 vojakov sv. kerst. Po nasvetu svoje žene kralj podira mališke temeljne, zida nove cerkve in vsanovlja samostane. Umerl je 27. listop. 521 v 45. letu svoje starosti.

Dasiravno je bila Klotilda že na visoki stopnji keršauske popolnosti, je vender neprevidoma globoko padla, ker je svojim sinovom pripovedovala, da je burgundski kralj dal umoriti njene starše in brate, pa se še ni nihče zmaševal zavoljo nedolžno prelite kervi. Sinovi, ki svojo mater preserčno ljubijo, napovedó vojsko burgundskemu kralju, in veliko kervi je bilo prelite. Za ta svoj greh je Klotilda ostro pokoro delala, ga vse svoje žive dni serčno obžalovala, se postila, ni ne mesa jedla, ne vina pila, cerkve je zidala in samostane, na smertni postelji je svojim sinovom ljubezen in mir priporočala, in 3. rož. 545 je v Gospodu zaspala. Bila je z mnogimi čudeži poveljevana.

Padec sv. Klotilde slehernega opominja: „Kdor stoji, naj gleda, da ne pade“. (I. Kor. 10, 12). Bodite trezni in čujte: ker hudič, vaš zopernik, hodi kakor rjoveč lev okoli, in iše, koga bi požerl“. (I. Pet. 5, 8.).

Ss. Pergentin in Lavretin brata sprič.; sv. Pavla devica sprič.; sv. Cecilij mašnik spoz.; sv. Oliva dev.

4. Četertek. Presv. Rešnjé Telo, (glej 6. apr.) Sv. Kvirin sprič., škof v Sisaku na Hrovškem, je vse svoje viši pastirske dolžnosti natanko spolnoval, s tem pa je malikovavce močno razserdil. Deželni poglavar Galerij ga ukaže zgrabiti in k sebi pripeljati; ko ga pa z nobenimi še tako strahovitimi mukami ne more nagniti, da bi sv. vero zatajil, in se Kristusu odpovedal, ga k smerti obsodi. Na vrat mu tedaj navežejo mlinski kamen, in ga veržejo v Savo; Gospod pa mu podloži svojo vsegamogočno roko, da verh reke s kamnom vred plava. Kristjani vsi prestrašeni vidijo plavati svojega sv. škofa, on pa jih serčno opominja, naj nikar ne mislijo, da bi bila smert za vero kaka škoda, ker ona odpre človeku vrata v večno življenje. Poslednjič želi s sv. Pavlom biti razvezan in s Kristusom sklenjen, toraj prosi Gospoda, kteri je malikovavcem svojo mogočnost dovolj očitno pokazal, naj ga reši iz solzne doline in k sebi vzame v nebeško domovino. Med molitvijo izdibne svojo sv. dušo Bogu v roke. Mlinski kamen, ki ni premogel živega potopiti, pogrezne mertvega v globočino kakor v grob. Kristjani ga častito pokopljejo.

Vodilo. „Kristus je meni življenje, in smert dobiček.“ (Filip. 1, 21.) Dobri otroci se ne bojijo iti v hišo svojega očeta, še manj se bojé dobri kristjani iti v hišo svojega nebeškega Očeta. „Duše pravičnih so v roki Božji, smertno terpljenje se jih ne dotakne“ (Modr. 3, 1.), t. j. smert jim ni grenka, ter jih pelje v boljše življenje. —

Ss. Arcij in Dacijan sprič.; sv. Klatêj spr.; sv. Optat šk. v Milevi v Numidiji, spoz.; sv. Aleksander šk. spoz.; sv. Frančišk Karačijolan spoz.

5. Petek. Sv. Bonifacij, nadškof v Mogunciji, apostelj po Nemčiji in sprič., je bil na Angleškem rojen okoli l. 680. Pri sv. kerstu je bil imenovan Vinfrid. Še deček pri 7 letih hrepeni po samostanskem življenji; le huda bolezen omeči očeta, da mu spolni voljo, ter ga pošlje v samostan, kjer je, kakor je v letih rasel, tako

tudi v čednostih in vednostih izvrstno napredoval. Je odrastel, je po povelji opatovem učil manjše brate; njegove vednosti so tako slovele, da so z daljnih krajev mladenči prihajali njegove govore poslušat. Trideset let star je bil mašnik posvečen. Goreče je želel sv. vero med malikovavci razširjati. Podal se je v Frizijo, pa se je kmalo vernil na Angleško v svoj samostan, ker so Frižani imeli vojsko s Francozi. Opat umerje, in bratje hočejo njega izvoliti opata; on pa se umakne v Rim, ter prosi Gregorija II dovoljenja sv. evangelij oznanovati po Nemčiji. Papež mu radi dovolijo, in mu dajo svoj blagoslov 719. leta. Vinfrid oznanuje sv. vero v Tiringiji, Friziji in Hasiiji s čudovitim vspehom. Papež Gregor ga povabijo v Rim, da jim poroča vspéh svojega misijonskega delanja, in ga posvetijo škofa, ter mu spremenijo ime v Bonifacij l. 723. Škof Bonifacij se verne v Nemčijo, poslednjič pride zopet v Hasiijo, kjer svoje misijonsko delo nadaljuje, zatira malikovanje. Blizu Gajsmara je stal velikansk hrast, ktere ga so ajdje posebno častili. Bonifacij ni mogel gledati te gnjusobe, gre s sekiro k hrastu, kjer je bilo veliko malikovavcev zbranih, mahne s sekiro po hrastu, hrast pade in se razkolje v 4 dele. Malikovavci, to viditi, spoznajo Božjo moč, sprejmejo sv. vero v Kristusa, in pomagajo iz tega lesa napraviti kapelico sv. Petru na čast. Bonifacij se verne v Tiringijo, kjer zatre še zadnje ostanke malikovavstva. Papež Gregorij III ga povzdignejo v čast nadškofa, in kmalo po tem ga izvolijo prvega škofa na Nemškem, in dajo mu oblast nove škofije vstanovljati. Bonifacij vstanovi 4 škofije, zida cerkve in samostane. Leta 738 gre v tretje v Rim papežu poročat sad svojega apostolskega dela. Papež ga sprejmejo z vso častjo. 25 lét ni Bonifacij imel stanovitnega sedeža, ker je po vsem Nemškem misijonaril; papež Caharija pa ga zvolijo nadškofa v Mogunciji, in to škofijo je vladal 7 lét. Bonifacij si izvoli naslednika in posveti nadškofa v Mogunciji sv. Lula l. 754, sam pa, dasiravno je bil že 74 let star, se podá v Frizijo, kjer jih je bilo veliko od vere odpadlo. Bonifacij jih tisuče in tisuče spreoberne, in jim želi v saboto pred biskopstvi zakrament sv. birne podeliti. Ko so bili za birno pripravljeni, plani truma ajdov s sulicami in kolmi nad škofa, in umorijo njega in 52 njegovih tovaršev 5. rož. l. 755.

Vodilo. „Naj viši sreča slehernega ljudstva je edinost v pravi, sveti katoliški veri.“ — Za to edinost v veri se je sv. Bonifacij do smerti trudil, ker je malikovavstvo in arianstvo iz Nemčije trebil. To lepo edinost v veri pa je 800 lét pozneje nesrečni, prevzetni in nezdržni menih Martin Luter razderl, milijone ljudi v zmoto, v časno in večno nesrečo zapeljal, in je bil kriv strahovitih vojsk, ktere so se godile zavoljo vere v Nemčiji. Ta razpor pa še terpi, ker luteranstvo in brezverstvo vse moči napejajo, da bi iz Nemčije potrebito tisto sv. vero, ktero je sv. Bonifacij s svojo kervjo zapečatil. —

Ss. Florencij, Julijan, Cirijak, Marcelin in Favstin sprič.; sveta Zenaida, Cirija, Valerija in Marcija sprič.

6. Sabota. Sv. Norbert, nadškof v Devinu ali Magdeburgu, začetnik premonstratskega reda, je bil rojen l. 1080. od grofovskih staršev. Pobožna mati ga je odločila za duhovski stan, mladenec pa je kaj malo nanj mislil: živel je posvetno, po navadi taci študentov ki so z vsem bogato prevideni; tudi je prav dobro študiral, pa le iz častiželjnosti, da bi prišel na kako viši častno stopnjo. S svojo čedno postavo in olikano, prijazno obnašajo se je vsim prikupoval.

Bil je še klerik, pa je že dobil korarijo v Kolinu. Mašnika se ni dal posvetiti, da je ložej posvetno živel. Cesar Henrik IV pokliče mladega kanonika na svoj dvor,

ter si ga izvoli milošnika. Na cesarskem dvoru je njegova nečimernost imela veliko paše. Bog se ga usmili in ga na pravo pot pokliče. Norbert jezdi v bližnjo vas, ploha ga na potu vjame, strela pred konja treši, konj kviško skoči, in jezdec pade s konja na tla. Blizo ene ure se ne zavé; ko se pa spreumé, zakliče kakor nekda Savel: „O Gospod! kaj hočeš da naj storim?“ Notranj glas mu odgovori: „Opusti hudo, in delaj dobro!“ Norbert se verne, pa kmalo zapusti cesarski dvor, se podá v samostan, opravlja duhovske vaje, dela dolgo spoved, in se pripravlja na mašnikovo posvečevanje. Nadškof v Kolinu ga posveti mašnika v 32. letu njegove starosti. Na svojo prvo sv. mašo se pripravlja 40 dni v samostanu. Na povabilo stoljnega kapitlja v Kolinu bere svojo prvo sv. mašo v stoljni cerkvi; po zbranim evangeliju stopi na leco, in govori s toliko navdušenostjo o nečimernosti in minljivosti vsega časnega, da vse po cerkvi joka. Norbert dobi od papeža Gelazija II dovoljenje sv. evangelij povsod oznanovati. Norbert misijonari od vasi do vasi, od mesta do mesta, in jih na tisuče spreoberne, in na pot pokore pripelje. Na francoskem v Valencienu, kjer so ljudje le francosko znali, je v nemškem jeziku pridigoval, pa so ga vsi razumeli. Norbert prosi škofa v Laonu, naj mu oikaže samotni kraj, da bi tam sozidal samostan; škof mu odkaže samotno dolino „Premonstrat“*), kjer je bila poderta kapelica sv. Janeza. Po imenovanju dolini se imenujejo menihi njegovega reda premonstrateni. Norbert dobi 40 tovaršev, kteri božični praznik l. 1121 storijo obljube, da hočejo po vodilu korarjev sv. Avguščina živeti. Ta ostri red se je hitro razširjal, kmalo je bilo 10 samostanov in 800 udov. Norbert spreoberne v Antverpu 3000 krivovercev, kteri se vernejo v katoliško Cerkev. Po smerti nadškofa Rokeja v Magdeburgu zvoli cesar Lotar Norberta za nadškofa, papeževi poslanca poterdijo to izvolitev. Norbert nadškof spolnuje z vso natančnostjo svoje pastirske dolžnosti, s tem pa si nakopje mnogo sovražnikov. Ko Norbert veliki četrtek v svoji kapelici spoveduje, pride s plajšem ognjen mož k spovedi. Ko ta mož na versto pride, in v kapelico stopi, zavpije Norbert: „Staj, ne hodi blizo!“ Norbert ukaže strežaju, naj možu plajš odgerne; pokaže se, da je imel pod plajšem dolg nož, s katerim je mislil prebosti škofa. Hudodelnik pade pred škofa, ter epozná svoj in viših škofovih vradnikov sovražni naklep, ga umoriti. Norbert mirno zaspi v Gospodu 6. rož. 1134. Mnogi čudeži so ga preslavljali.

Vodilo sv. Norberta: „Silno nevarno je, če kdo želi vsim ljudem dopasti. Ko bi še ljudem dopadel, bi ne bil Kristusov služabnik“ (Gal 1, 10).

„Spokorniku se ne spodobi zločno življenje.“ „Kteri so pa Kristusovi, so svoje meso križali z grehi in željami vred.“ (Gal. 5, 24.) —

Blaženi Filip izmed 7 dijakonov, ki je kerstil imenitnega služabnika zamurske kraljice. (Dj. ap. 8, 27.) Sv. Artemij, njegova žena Kandida in hči Pavlina (glej 2. rož.)

Zerkalo liberalne omike.

V mestu Port-Saidu, ne deleč od Sueške ožine, so svobodni zidarji vstanovili šolo. Bilo je vse vravnano in mavtarji razpošljejo do staršev vabilo, da naj otroke začno dajati v nauk, ki se deli zastonj.

V vabilu so tudi omenili in rekli, da v tej razsvetljeni šoli se bodo „pravljice keršanske vere korenito

*) Locum praemonstratum; t. j. preodkazani kraj.

ovračale“. Mohamedanske vere niso omenili; v Port-Saidu je namreč veliko arabskih deržin mohamedanske vere, katerih otroke so hotli s tim privabiti, da so se v keršanstvo zaleteli. Poslušajte pa „narodovci“ in „tagblattarji“, kako so premeteni arabski to reč sodili?

Mislili so si arabski: ti ljudje so, ali se zdi, da so kristjanje, vendar se bojujejo zoper lastno svojo vero, koliko bolj se bodo bojevali še le zoper našo vero!

Bogoskranskemu kljubovanju pa je bila šiba Božja zdajci za petami. Zakaj arabske deržine niso dale otrok v novo šolo, ter so prostozidarji imeli samo 10 svojih lastnih sinov v novi šoli. Pa zgodilo se je nekaj še vse hujšega. Precej drugi dan, ko se je šola pričela, se je sin glavarja svobodnih zidarjev na oknu v šoli po učenju obesil.

Za učitelja so bili ustanovili protestanta, prišlega iz Holanškega, kateri se je bil vselil v Kairi in je bil s svojo nejevero in bogokletstvom med arabski na daljo in širjavo znan. Arabci namreč pri svoji mohamedanski veri vendar imajo nekaj postavnega in poštenemu človeku se dá z njimi še kako shajati; brezvérske in rogovilske zijala, kakoršne nam naši novi „omikanci“ hočejo zarediti, pa se tudi turkom gojusijo. Omenjeni učitelj je bil o neki priliki na ulici od terdih arabskih pesti skupil prav debelih bunk, ko je bil o Muhamedu nekaj zinil, kar arabski radi ne slišijo.*) Prišel pa je v Port-Said, ogledal poslopje, zahteval plačo, ktera se mu je naprej odštela, in z najbližjim vlakom odrine v Kairo, da bi se izselil na novi kraj svoje pogubne delavnosti. Ko pa stopa iz vlaka, mu nesrečno spodrsne in si nogo zlomi ter mora odpisati, da za čes se sprejeti službi odpové.

Prostozidarji so poznali pa še drugega učitelja iz Pariza, kateri je bil enako s svojo nevero prišel v žalosten slovez in je bil še med mavtarje zapisan. Ker prvi učitelj tega predstva ni imel, so prostozidarji udu svoje družbe mesečno plačo znamenito zvišali.

Šola tedaj je bila od prostozidarjev ustanovljena, njih otroci so bili šolarji, pa tudi učitelj je prostozidar; pričakovali so toraj nove svetlobe in naj više olike od novega učilišča. — (Ali ni to nekak model nove ére sploh?) Poslušajte dalje.

Ravno da je bil novi učitelj vmesten, se mu ni nič bolj mudilo kakor to, da je svoje šolske pobe hujškal zoper šolarje iz učilnice šolskih bratov. Njegovo prizadevanje je naglo sad rodilo, zakaj čez nekoliko dni so že pričakali dečki iz frajmavarske šole šolarjev keršanskih in — kakor delajo in učijo pri nas „omikanci“ časniki — so jih zmerjali z jezuiti. Metali so pa tudi za njimi kamene, akoravno jim niso le-ti nobene pričine k temu dali. Neki razposajenec je arabskega dečka iz imenitniši rodovine tako udaril, da se je s kervavečo glavo in bridkim jokom domu vernil in tožil svojemu očetu. Ta pa noče dolžan ostati in naroči svojim sužnjim, da naj zalezujejo neobrisane potepine in naj jih za ranjeno njegovo dete dobro oklestijo.

Sužnji hočejo vestno spolniti, kar jim je gospodar naložil, ter udri po razuzdanih pobih in so jih tako pretepli, da je bilo treba reč sodnijsko preiskovati.

Toda pobi s tim občutnim naukom niso bili zadovoljni in obrnili so se zdaj proti svojemu odgojitelju (?!), učeniku, kateri jih je tako „lepo“ učil ter jih je k takemu djanju zapeljal. Kadar stopi v šolo, poskoči devet pobov, deseti je bil za ranami doma ostal, potegnejo palice, ki so jih seboj prinesli, in mlatijo svojega

gospod učitelja tako neusmiljeno, da je na pol mertev obležal in nekoliko hudih in smertnih rán imel na glavi. Ko je že v nezavednosti ležal, so ga praskali in bili še v obličje, pa še gerši reči so se prederznili. Potem so odšli „nadoviti“ frajmavarski šolarji.

Učitelj je prišel še le tretji dan k zavednosti. Zdravnik mu naznani, da zanj ni več upanja, da k večemu še dva dni utegne živeti. Pa glej, Božje usmiljenje je presunilo zaterjeno serce, odrekel se je pogubnemu prostozidarškemu društvu. rekel si poklicati duhovna in spravil se je z Bogom, spovedal se ves skesan svojih grehov.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Binkošti. — Liberalni „postrežnik“. — „Kotač časa.“ — Katoliški obredi.) Te dni nam je po pošti došel nenaprošen grašk kerpič, ki z navadnim liberalnim fanatizmom dela propagando za novjšega protestanstvo, kakor po večem današnji liberalni listi — še tudi slovenski. Ali jih je k temu najel Bismark, ali kako velikonemško društvo, ali mavtarstvo, ali njih lastna strast in hudobnost do katoliške Cerkve, tega ne moremo tukaj preiskavati; gre pa močno na to, da bi se avstrijanci na prvo roko obdelali za nemško vero in naslednjič za teutonski „rajh“.

Kar se tiče omenjene kerpe, ima biti list, „za resnico, oliko in razsvitljenje ljudstva“! Pravi, „lucus a non lucendo“. Številka poslana obsega spis, ki Binkošti razlaga. Človek, ki nam ga je poslal, blezo misli, da kaj tako tehtnega ne on in ne mi še svoj živi dan nismo brali! Za našo ložjo prebavo je nekatere stavke celo še podčrtal. Tako n. pr. tam, kjer se Cerkvi očitajo „nove pritikline (Beiwerk) in dogme“, pa tudi, da „papeštvo noče napredka“ (ewiger Stillstand). Revež pač ni pomislil, da je že v tem sam sebe po nosu kercnil: novosti v Cerkvi, — pa vendar: „ewiger stillstand!“ Qualis te malignus abstulit error?

Vse skup je tako vertoglavo in polno nasprotij, da samo na sebi res ni besede vredno; ker je pa čutiti, da naš gosp. „postrežnik“ v tega galimatijaša strašno tehtnost stavi in ker se z enakimi ugovori pogosto tudi ljudstvo slepi; zato naj postrežniku tudi mi malo postrezemo ter to kosmato robo nekoliko okertačimo.

Sostavek popisuje prihod sv. Duha — že nekaj drugač kot je v sv. pismu, še bolj čudno ga pa razlaga. Na zadnje skliče: „To je bil lepi čas apostelnov... Preprirov za dogme in obrede (ceremonije) še ni bilo, kajti o dogmah (verskih resnicah) in ceremonijah še nič vedili niso (?!) (Pisač, se ve, da ne, apostelni pa so zdajci obhajali prvi svoj cerkveni zbor.) Ljubi Boga čez vse, in bližnjega kakor sam sebe, zakaj v tem je postava in preroki — pravi Kristus — in tega se hočemo držati, kar je pa tekoma stoletij zraven se pritaknilo, skrivne dogme in čudne, pomen motive in begajoče ceremonije, ki so bile v zakritje o pravem namenu mojstra in učenika iznajdene, to hočemo odstraniti. Tedaj: Nič več ni treba, da je kdo kristjan — razun: Ljubi Boga čez vse in bližnjega kakor sam sebe — in tako je bilo nekaj časa...“

Tako dalje in še le dalje in zmiraj bolj bizjaško modruje spis ter se čedalje bolj novo-protestanškega verolovca razodeva, ker taji postavljenje papeža, duhovnov, oblast vezati in razvezovati, odpustke, vice, sploh Cerkvino oblast, nezmotljivost njenega uka itd. Zagovarja pa prosto preiskovanje, razlaganje in verovanje, in pravi, da „Tolažnik“ bo takrat prišel, kadar bode pravo državljanstvo v vse glave in serca prikora-

*) Slišal sem včas, da jih dražijo z besedami: „Mohamed rasu fi džahim“, t. j. Mohamedova glava je v peklu. Vr.

kalo. „Wenn das echte Staatsbürgerthum (ne mara „državno omnipotencierstvo“?) in die Köpfe und Herzen Einzugs hält.“...

Tako je govoril grajski „vaški pétar“! — Tedaj: Nič dogme, nič obredov, ceremonij ni treba! Veste, da to je govoril potem, ko je ravno poprej prav sam natezal in pripovedoval iz zgodovine aposteljinov: o kerstu, prerokovanji, prikaznih, obhajenji skupnih gostij, o volitvi aposteljna, o prazniku, o molitvi, o naukih Jezusovih, na katere jih bo sv. Duh spominjal. — Ali je mar tudi to vse prikerpano? Ali ni v vsem tem nič dogem, nič verskih resnic, nič ceremonij, kaj? Da so vse zapovedi v dveh velikih zapopadene, to pač vsak vé; pa ne v tem pomenu, kakor pisac laže, ki po Herderji tají celo izvirni greh, pričujočnost Kristusovo v sv. R. Telesu itd.

Pojdimo pa hinavstvu še malo bolj živo do kože. Pervič je že to čudna doslednost, da se luteró filski pisatelj za Binkošti kaj méni, ki so vendar praznik, kateri v stari zavezi in o prihodu sv. Duha ni bil brez ceremonij, kakoršne pa on tají in fanatiško pobija! — Drugič so ravno Binkošti prava vstanova in začetek Jezusove Cerkve, ktero zaverže ta „pisec“, ki goréčva za novošegno Lutrovo naredbo, ktera v resnici še cerkev ni. Tretjič, imeli so ravno binkoštni dan Izraelci božjo pot in bi djal procesijo od naj daljnih krajev v Jeruzalem, kar pa je čudno-doslednemu pisacu le „kerparija“ in pritkljej. Ta procesija in božja pot je bila v spomin 10 Božjih zapoved, ki jih je Bog dal na Sinaju; pisacu ste pa 2 zapovedi zadosti in ni mu jih treba deset! — Četrtič, bile so Binkošti zahvala za žetev in pridelke; novoverci pa ne Boga in ne boga ne hvalljo za pridelke, ker vse dobrote kakor vse nesreče v naravi slepci le slepi natori pripisujejo, kakor ravno ta list na drugi strani kaže. (Gl. tudi v Narodu št. 116 in druge.) Petič, aposteljni z drugimi verniki in z ženami so v hiši Marije, matere Janeza Marka, do prihoda sv. Duha vedno bili v molitvi; liberaluhi pa molitev zasramujejo. Kako si upa tedaj človek s takimi mislimi Binkošti le samo še v misel vzeti, ko je vse, kar na Binkošti spomina, nasprotno z njegovim modrovanjem in z njegovo novošegno nevero?

Prišla nam je pri branji te „iderske hoste“ v misel stara „vistorica“: „Enkrat je bil en tkav'c, je imel kratek pav'c; ko bi bil dalji tkav'c — bil bi tudi dalji pav'c.“ To se pravi, ko bi pisavec onega spisa imel nekoliko dalje segajoč um, bi tacega brezumja ne bil pisal, in ko bi naš gosp. „postrežček“ nekoliko malo bolj razumel katekizem, bi nam kerpe „vaškega pétarja“ ne bil poslal. Tako namreč bi se list utegnil po slovensko zvati. Ko oni članek tají nezmotljivost sv. Cerkve v koncilijih, ko tají postavljenje poglavarja sv. Cerkve in mašnikov, s tim tají Cerkev samo in moč sv. Duha, tají Binkošti same, o katerih se prederzne pisati, akoravno o vsi tej reči ne umeva nič, prav čisto nič z. e. Če ni bilo v začetku ne duhovnov, ne poglavarja, tedaj tudi Cerkve bilo ni. Kaj pa bi pomenile besede: „Na to skalo bom zidal svojo Cerkev; — paai moje ovce, — jagnjeta? No, učenjak, govóri! — O koristi in častitljivosti katoliških obredov bodemo na zadnje nekoliko povedali, zdaj tu še nekaj.

Da se brezglavnost teh ljudi še bolj razodene, naj razbičamo še nektare prav debele laži. Pravi: „Papež zahteva nepogojno vero, rekoč: Kdor ne veruje... bo pogubljen“. Zlagal si se: Kristus je to rekel, ne papež. Ako pa to postavimo s tvojim „pritkljajem“: „Kdor ne veruje, kar rimsko-katoliška edinozveličavna Cerkev zapoveduje, je krivoverec in vekomaj pogubljen.“ pristavimo, da Cerkev nič več ne veleva verovati, kot kar je Kristus zapovedal in kar on po ravno tej ne-

zmotljivi Cerkvi verovati veleva, in kdor Cerkve ne posluša, je res „nejeverec in očitni grešnik“, kakor Kristus pravi. Če so takim nevercem in očitnim grešnikom Vaše „liberalne nebese“ odperete, tega ne vemo, to pa vemo, da je Kristus drugač učil.

„Papeštvo hoče večno zaterpnost, premerlost z vsužnjenjem vsih omikavnih naprav“ itd., pravi spis. — Spodletelo ti je! Papeži so napravljali učiliša, šole, so razširjali vsaktere véde in umetnosti, ko so tvoji očetje še ko divjaki šumeli po temnih logih, in brez papežev in katoličanstva bi se tudi ti še danes valjal pod kakim hrastom na medvedji koži.

„Papeštvo preganja vse drugač misleče“, praviš! Kdo ti je to povedal? Ali te ni sram lagati pred vesoljnim svetom? Papeži so branili jude in jim v Rimu dajali pribežališe in varstvo, ko so jih vsi drugi vladarji preganjali in zatirali. Prava tolerancija (sterpnost) je le samo v katoliški Cerkvi. Je mar tolerancija sadaj v Švici, v Bizmarkiji, v liberalnih časnikih, ali ravno v omenjenem spisu, ki z gerdimi lažmi in obrekovanjem hoče od Kristusa postavljeno, po vsem svetu častitljivo Cerkev v blato potlačiti in ob dobro ime pripraviti?

„Papež, škofje, duhovni, verniki, niso prava Kristusova cerkev“, govóri ta novo-luteranski spis. — Ali res ne? Kje pa in ktera je prava? Nemara tista, ki jo boš ti postavil? Pa sej nam je povedal: „kadar bo pravi Staatsbürgerthum svoj vstop obhajal v glave in serca“, takrat še le bo „Tolažnik“ prišel.“ No, lepa hvala za nauk; tedaj še nismo imeli nikoli prave cerkve pod solncem! Čemu je pa Kristus na svet prišel, ako ni bil nič dosegel? Čemu je rekel, da bo sv. Duh aposteljne tisto učil, in vse jim navdal, kar jih je sam učil, ne pa kar se kakemu napuhnjnemu časnikarju sanja?

„Katoličani hočejo z besedami Kristusovimi narodom in poglavarjem silo delati, rebelijon zbujati“, slišimo zopet čenčati. — Ne mara tako, kakor Bizmark Avstrijanom in Francozom! Ali je še kdo, ki ne vidi, da se ravno nasprotno godí? Ali ne delajo mavtarji in laži-liberalci Cerkvi ravno zdaj naj večí sile? Je mar Pij IX Viktor-Emanvela oplenil, vlomil s silo v Torin, in ne Viktor Emanvel v Rim?

„Papeštvo je na križ pribilo čisto keršanstvo zaradi koristi, ki jo je vleklo „aus der Verdummung des Volkes“, se pači poslednjič liberalni „švindler“, ki pa Cerkev sam terpinči in križa z bogoskrunstvi, ki jih piše in z njimi uboge ljudi slepi. Cerkev uči čisto Kristusovo vero in čisto nravo, zato jo napuhneži in nečistniki sovražijo; Vi ste vero in nravo zavergli, in pišete in delate kakor se Vašim strastim prileže. Kakošno „korist“ imajo papeži, škofje, duhovni in pošteni verniki na tem svetu od svoje zvestobe, to se je vidilo pod Neronom, Dioklecijanom in drugimi trinogi nekda, to se vidi na Laškem, Švicarskem in zlasti na Pruskem zdaj, vidi se zdaj že skor po vsem svetu več ali manj in viditi se utegne še očitniše; toda kakor so nekdanji trinogi zoper svojo voljo Cerkvi le k večí slavi pripomogli, tako bode tudi sedanje boritve konec ta, da bodo sovražniki premagani in silovito osramoteni, Cerkev pa bode obhajala častitljivo zmagošlavje. —

Naš nenaprošeni „postrežnik“, poslavši to kolobocijo, je še posebej pokazal, kako se tudi on z njo zлага, kajti pripisal je te-le besede:

„Vi zgubite (sic?) od dana k danu (sic?) prostore (??), kai (!) mošete (!) proti kotaču časa?“ —

Vaš „kotač časa“, prijatelj, je za peteline na strehi, ne pa za može. Zdi se pa, da Vas je ta „kotač“ nekoliko po možganih oplazil, in da:

Vaša „dogmatika“
ni manj bolna, nego:

Vaša „gramatika“. (Konec nasl.)

Iz zgornje Istre. Ljubljanska škofija, oziroma kranjska dežela, se smé ponašati, da ima mnogo lepih cerkvá, krasno okinčanih oltarjev, lepo cerkveno in mašno obleko. Akoravno so nekatere cerkve precej premožne in tudi ljudstvo večidel radodarno, kadar se za cerkvene potrebe pobira, vendar se ne more tajiti, da je posebno za lepo mašno obleko mnogo pripomogla bratovščina sv. Rešnjega Telesa. Vsakdo, komur so le količkaj znane razmere teržaško-koperske škofije, kjer so posebno v Istri nekatere cerkve silno uboge in siromaške, bo lahko sprevidil, da je bratovščina sv. Rešnjega Telesa še desetkrat bolj potrebna za tukajšno škofijo. Koliko n. pr. je v Istri cerkvá, ki nimajo nar. potrebníšega mašnega oblačila! Molčim o podružnicah, kjer je večidel po en sam mašni plaš, za belo, rudečo, modro in zeleno barvo, omenim le, da se nahaja več fará, posebno pa kaplanij, kjer je tako slaba cerkvena obleka, da se Bogu smili. Resnično je, da se je, kakor v marsikaterem oziru, tudi v tem zadnji čas že precej na bolje obrnilo; upati je, da se bo v nekterih letih vsaj pri farah in kaplanijah še več zboljšalo. Hvale vredno k temu pripomore bratovščina sv. Rešnjega Telesa, ki se je pred dvema letoma ustanovila v Terstu. Lani je poslalo preč. škofijstvo po celi škofiji povabila in preč. naj bi ljudstvo pristopilo v obilnem številu h koristni in potrebni bratovščini. V Istri je omenjena bratovščina v dvojnem oziru potrebna; prvič so tukaj v navadi ostudne, bogoskrunske kletvine, kterih so se Istrijani — bodi Bogu potoženo — od Hrvatov in Italijanov navadili. Z molitvijo k časti sv. Rešnjega Telesa bi se vsaj nekoliko potolažil srd Božji. V drugo, bi se z malimi doneski pomoglo ubogim cerkvam mašno oblačilo napraviti. Z veseljem naznamim vsim častivcem sv. Rešnjega Telesa, da se je tudi v Teržaški škofiji od lani število udov te bratovščine jako pomnožilo; v Terstu jih je 892, po celi škofiji pa 4699. Od 19. do 26. dne preteklega mesca je imela razstavljeno bratovščina v zakristiji starega sv. Antona vse, kar je od lani napravila. Stalo je bratovščino 1540 glđ., vredno je bilo mnogo več, ker so razun tega pobožne žene še marsikaj darovale. Štiri glđ. je še ostalo v blagajnici za prihodnje leto. Letos se je razdelilo 66 faram in kaplanijam v teržaško-koperski škofiji in katoliškemu misijonu v Albaniji mnogo prelepe cerkvene robe (glej. v dopisu iz Tersta, list 21.). Tudi ste bile dve podobi Serca Jezusovega in Marijnega, 2 podobi Matere Božje in 1 kelih. Bratovščina je dosedaj razširjena v 61 farah in kaplanijah. Naj bi toliko potrebna naprava vedno bolj se med ljudstvom vkoreninila, množila in širila. V to pomozi Bog in gorečnost dušnih pastirjev.

Vreme imamo tudi v Istri silno neugodno. Ljudje zdihujejo, kaj bo, ako nam Bog ne pošlje solnca in toplote. Naj bi se bili državni poslanci raji pečali s tem, kako pospešiti materialni blagor našega ubozega ljudstva, kakor z verskimi postavami.

Marija zdravje bolnikov.

(Dalje.)

11. Tereza Diesner, 31letna ženska iz Georgswalda, je bila v gerlu 8 lét tako bolna, da ne besedice ni mogla na glas govoriti. Dohtar ji ukaže gorke kopeli in v sopolnici si delati; ali ko je 24 takih kopeli zaporedoma opravila, ji nič ni odlegla bolezen. Še sušica se je po verhu loti. Ker je tolikim bilo pomagano v Filipovem, gre tudi Tereza tje in serčno moli z drugimi bolniki vred litanije Matere Božje. Ko pridejo do besed: „sv. Devic devica“, je že čutila, da je na glas odgovorila: „Za nas Boga prosi“. Po dokončani molitvi veselo pravi

svoji materi, kako je že ozdravela in glas čist nazaj dobila. Mati se od veselja zjoka. Ko pride od neke dve ure daljne vasi procesija, se molitev preterga, ali ko romarji zvedó ta čudež, veselo Boga in Marijo časté, ter spremijo Terezo, ki je še celo na glas naprej molila, z muziko in v procesiji nazaj domú v Georgswalde. Od 31. maja 1866 naprej opravlja Tereza kot popolno krepka in zdrava vse hišne dela.

12. Frančiška Diesner. 32letna ženska iz Wiesenthala, je veliko terpela osem lét, ko jo je po udih tergalo, da so večkrat mislili, da kmalo mora umreti. Tudi ona odpravi in ponovi devetdnevno v Filipovem ter polagoma popolno zdravje zadobi.

13. Anton Kittelt iz Lobendana na Češkem, kmet, je tudi po odpravljeni devetdnevni pobožnosti od dolge bolezni ozdravel: čez nekaj dni se je tudi vdeležil procesije, ki je šla iz Lobendana v Georgswalde.

14. Hieronim Weber iz Karolinenthal-a, 10leten fantič, je od petega leta po bergljah hodil. Meseca junija 1866 gre z materjo v Filipovo, odpravi devetdnevno in se brez bergelj peš domú verne pet ur hodá, in ne da bi se preveč utrudil. Berglje je bil v Filipovem pustil.

15. Marija Ana Fröhlich-ova, 30letno dekle iz Rumburga, je bila od leta 1856 do 1866 vedno v postelji bolna. Tergalo jo je in ubadalo po vsem životu. Pervega junija jo pripeljejo v postelji na zapertem vozu v Filipovo. Neka sorodnica jo je v naročji držala ko malega otroka, ter je mi-lila, da ji bode kar na rokah umerla. Drugi dan, 2. junija, je že okoli hodila ter vsim pripovedovala, kako čudovito je ozdravela. Od onega dne je bila rešena bolečin, čersta in zdrava. Že med opravljenjo devetdnevno je vse dni več ur zaporedoma molila glasno iz hvaležnosti do Marije, brez vse težave. Deveti dan so jo v procesiji iz Filipovega domú peljali z muziko in svete pesmi prepevaje. Velik hrum je napravilo to čudno ozdravljenje.

(Dalje sledi.)

Razširjanje katoliške Cerkve.

Tolikim žalostnim novicam o preganjanji sv. Cerkve nasproti so pa tolaživne naznanila, kako se Cerkve veselo razširja po raznih krajih velikega sveta, in nam jasno pričajo, da Bog Cerkve ne zapusti, akoravno ji je naložil težko poskušnjo. V resnici čuditi se je nad razširjanjem katoliške Cerkve v Avstraliji. Ko je bil sedanji nadškof Polding v Sidneji pred 40 leti prišel v Avstralijo, je bilo v tem delu sveta vsega skupaj komaj katic šest katoliških mašnikov in kapel. Sada je v Avstraliji en nadškof in 10 škofov. Nadškofija Sidnejska šteje sama 45 duhovnov in namerava zidati stoljno cerkev, ki ima stati ne manj kot 120.000 liber šterlingov. Oo. benediktini imajo v Sidneju posebno dobro višje odgojišče za mladino, in samostan v zahodnji Avstraliji, kterege prebivalci se po zgledu minihov v srednjem veku poleg psalmov in opravil pri Božji službi pečajo tudi s trebljenjem germovja ter ljudi v vsem potrebnem poudčujejo in za keršansko vero pridobivajo.

V severni Ameriki se mnogo protestantov vedno preobrača k katoliški Cerkvi. Tako jih je bilo sprejetih pri misijonu v cerkvi sv. Gabrijela v novem Jorku 13, v Jersey-City-u 5, v Looyooten-u (država Indija) 25, v cerkvi čistega spočetja v Baltimori čez sto. — V Bostonu so lansko leto zidali 14 katoliških novih cerkev. V Louisvillu se je zopet eden naj večih ameriških učenjakov, sloveči zvezdoznanec Protektor, povernil v naročje katoliške Cerkve.

Kako se katoliška Cerkev po Angleškem razširja, očitno pričajo naslednje dogodbe. Ni veliko tednov, kar je umrl v Manšestru Mr. J. Bamber iz stare, katoliške družine, ki je dala Cerkvi več mašnikov. Bil je rojen l. 1794. Ko je bil on začel očitno delati, je bila v Manšestru ena sama revna majhna kapelica v prvem nadstropju hiše, ki je bila poleg samotne stranske ceste. Zdaj pa šteje Manšester 20 cerkev in kapel, med temi je več prav prostornih in bogato ozaljšanih. En sam mašnik, stari oče Broomhead, je oskerboval takrat duhovne potrebe katoličanov v mestu in v okolici več milij daleč. Zdaj dela v Manšestru s Salfordom 50 mašnikov, in v okolici kakih štirih ur 90 dušnih pastirjev. Bamberjeva družina se je vsaki čas zvesto držala katoliške vere, tudi v naj večih preganjanjih o času novega krivoverstva, in ima celo mučenca iz časa Karola I. Edvard Bamber namreč je bil zavoljo tega, ker se ni dal mašnika posvetiti krivoverskemu škofu državne cerkve, temuč katoliškemu škofu, obešen, po cesti vlečen in na štiri dele raztergan.

V Braziliji preganjanje Cerkve že začelja saditi; do 24. svečana se je bilo 282 prostomavtarjev odpovedalo prostomavtarstvu. Slava tistim, ki jih na tej poti nasledvajo, in sicer ne le v Braziliji, ampak povsod, kjer je zasejane to nesrečna sužnja sekta.

Moč molitve.

Bilo je v petek, 21. sušca 1852, je bil č. o. Timotej Birmingham (4. roznika 1872 kot viši namestnik v Charleston-u v južni Karolini) na nekem svojih apostolskih popotovanj priča, kako zamore molitev, celo samo volja moliti, grešniku nebesa odpreti. V dolinskem prepadu, memo kterege je misijonar jahal, je bil postavljen smertni oder, na katerem je imel biti umorjen črn suženj, ki je bil svojo ženo ubil. V tem trenutku gorečega mašnika obide misel: morebiti nesrečnež ni keršen. S to mislijo navdušen spodbode konja in prijahajo k morišu, ko je sodnik ravno začel brati smertno sodbo. Hitro skoči oče Birmingham s konja in prosi dovoljenja, da bi smel samo en trenutek govoriti z zamorcem. Sodnik prijazno dovoli, in zdaj nastane med misijonarjem in hudodelnikom ta le pogovor: „Ali nisi družnik kake cerkve?“ — „Ne.“ — „Nisi bil nikoli keršen?“ — „Ne, kolikor vem.“ — „Vedi tedaj, da je naš Gospod Jezus Kristus za grešnike umrl in je celo skesanemu hudodelniku odpustil, ki je zraven njega na križu visel. V trenutku boš pred sodnjim stolom Božjim. Ali hočeš, kakor skesani hudodelnik, iti v raj?“ — „Hočem.“ — „Tedaj moraš kerst prejeti.“ — „Hočem biti keršen.“ — „K temu je pa potrebno, da svoje grehe odkrito serčno sovražiš, drugač ne moreš prejeti te svetosti.“ — „Sovražim jih iz celega serca“, je rekel ubogi zamorec, in lijejo mu goste solze iz oči. Berž po hudodelstvu je bil pokazal britko kesanje, kakor je pravil sodnik, ter se je sam izročil sodnji. —

Ko si je bil misijonar v suhi, neobljudeni ravnini po posebni previdnosti Božji oskerbel malo vede, je rekel spokorniku: „Poklekni zdaj in veruj, da je Bog v treh osebah, Oče, Sin in sveti Duh, in da bo Oče imel usmiljenje s teboj ter ti bo odpustil po svojem Sinu, ako svoje grehe serčno obžaluješ. Moli za menoj kesanje, serce pa povzdigni proti nebu, med tem ko usta izgovarjajo skesanje.“ Zamorec je molil razločno besede kesanja za misijonarjem; očiševalna voda je tekla po čelu novega kristjana in malo trenutkov potem je črni suženj izdihnil belo dušico z besedami: „O Jezus, usmili se me!“ —

Tisti, ki je to gniljivo prigodbo naznanil, dostavlja naslednje kaj mično dopolnjenje in premišljevanje. Na poti k sodišu je prašal zamorec, če nobenega ni, ki bi mu z molitvijo pomoč skazoval. Nihče ni odgovoril na prošnjo k smerti obsojenega. In glej! v zadnjem trenutku se pokaže mašnik pravega Boga in mu odpre nebeške vrata. O prevelika moč molitve pri njem, ki govori: „Prosrite, in se vam bo dalo, terkajte in se vam bo odperlo!“ Hudodelnik kaže željo moliti, in precej odpre Bog zaklade svoje milosti in reši grešno dušo grozovitih kazni v večnosti.

Razgled po svetu.

Avstrijsko. Delegacije (skupno državna zbora) so sklenjene 22. in 23. t. m. Pričete so bile 20. aprila v Pešti, 22. je cesar poslance v Budi sprejel. Nato so prečeli delati odseki, in avstrijski poslanci so se vernili na Dunaj v državni zbor. Ko je bil derž. zbor 7. maja odložen, so se vernili delegacijski poslanci v Pešto. Tehtnega se v delegacijah ni dogodilo. Vlada je za skupne stroške zahtevala čez 95½ milijona, delegaciji ste ji pa odbili čez pol-četeri milijon ter ji dovolili 92,418,299 gld., katerih pride na takrajlitavske dežele 63,398,953 gl., na Ogersko pa 29,019,345 gl.

Avstrijsko stanje do katoliške Cerkve in papeža, ko bi bilo še pojasnjenja treba, je pojasnil Andraš, minister za zunanje zadeve, v seji finančnega odbora. Bil je Andraš poprašan, kako je z evropskim mirom, in pa kaj je odgovoril na papeževo okrožnico do avstrijskih škofov v oziru na verske postave. Na prvo ni vedil nič določnega povedati. V zadevi do poglavarja sv. katoliške Cerkve in Rima pa bi ga menda bil veliki vezir v spoštljivosti prekosil, ako bi bil o cerkvenih rečeh iz Carigrada v Rim pisal. Poslal je bil Andraš v tem oziru pismo do avstrijskega poročnika gr. Par-a v Rim, ne do papeža.

Švicarsko. Kakor pisma iz Švice naznanujejo, so po sprejetju nove zvezne ustave liberalni listi vladi v kantonu Bernskem jeli svetovati, da naj se oziroma na katoličane Jurajske povrača na pot postave in pravice, da naj srenjam volitev duhovnov zopet prosto pusti itd. Morebiti tako imenovani republikanski in demokratiški pašati začenjajo čutiti, kako so s svojim počenjanjem pri vsih poštenih zunanjih deželanah v slabo ime prišli. Nobeno v resnici omikano ljudstvo ob koncu 19. stoletja ni pričakovalo, da je „v deželi svobode“ mogoče toliko trinoštvo v oziru na vero. Misli se zdaj, da so ljudstvo zato tako terli, da so dosegli namen ter sprejetje družega pregledanja švicarskega vstava, ali novega centralizma v Švici, ki ima vender „svobodna“ biti! Frajmavrarji so si bili kanton Bern izbrali za orodje pri preganjanju katoličanov. Sicer pa preganjanje še nikakor ni pri koncu, ker govori se, da iz kantona Soloturna hočejo mavtarji pregnati oo. kapucine, in naj poznejši čas so redoma s hudovoljnimi pravdami jeli tretji tudi katoliško časništvo ter razpenjajo pravde za take reči, zastran česar bi poprej noben človek ne bil tožil. Tedaj zmiraj novo zatiranje v deželi „svobode“. „Thurgauer Wochenzeitung“ poslednje dni ni imela manj kot štiri pravde. Spomina vredno je, da v nemški Švici je tudi za katoliške časnike prav slabo, kakor se od tam piše. Vse bolj goreče se podpirajo katoliški listi v francoski Švici. Nasvetvane so bile časniške društva, da bi se dobri reči kviško pomagalo; pa tudi to se ni doseglo, dasiravno je tolikanj potrebno v deželi, kjer je celi frajmavrarški pekel iz železja spušen zoper katoliške časnike.

Listek za raznotero robo in blago.

Iz Ljubljane. „Ansprachen und Predigten innerhalb 1866—1874 gehalten von Dr. Valentin Wiery, Fürstbischof von Gurk.“ Klagenfurt. Na svitlo dalo ravnokar in založilo Hermagorovo društvo. — Sedem snopičev s šmarnicami vred od mil. škofa je zlagoma že do l. 1866 prišlo na svitlo; to delo tedaj je nadaljevanje in izide v treh 3 snopičih. Pričujoči zvezič, 99 str. v vel. osmerki, obsega 18 prav podučljivih in čverstih govorov in nagovorov, ki so jih imeli mil. viši pastir o raznih priložnostih, kakor so: O pokopu kneza škofa Otokarja, o delitvi šolskih daril, o blagoslovljevanji zvonov, altarja, podob itd., in pri raznoterih družbah. Ti govori so med drugim tudi zgodovinsko znameniti za koroško deželo, ker o vsaki priliki je pojasnjena tudi dogodba naprave, ktera se blagoslavlja, in so toraj še v tem oziru posebnega priporočevanja vredni.

V orglavsko šolo želi sprejet biti, da bi se do čistega izučil, A. R., ki v V. g. pri Zat. že opravlja orglavsko in mežnarsko službo. Naj častite cerkvene predstojništva in drugi dobrotniki, po zgledu nekterih gospodov, nadalje naznanujejo, kaj so pripravljeni na leto, ali saj na enkrat v ta namen darovati. Po tej poti bi se morebiti dalo do orglavske šole dospeti.

Birmanih je bilo binkoštna dneva v Ljubljani 1585. Naj milost sv. Duha vsekozi poterjuje za dobre in serčne kristjane!

Osem in dvajsetletnica papeževega kronanja se bo to leto 21. rožnika po vsem katoliškem svetu slovesno obhajala. Tako se glasi z Dunaja. Prav je! Tako imeniten dan takega preslavnega papeža, kakor je Pij IX, se ne more nikoli dosti lepo, dosti slovesno in častljivo obhajati. Osem in dvajset let papež biti zunaj sv. Petru še ni bilo nobenemu dano. Sv. Peter je bil vsega skupaj poglavar sv. Cerkve 33 let, med temi 25 let, 2 mesca in 7 dni v Rimu. Da bi tedaj Pij IX dosegel popolnoma Petrove leta, mora živeti še 5 let. Bog jih daj tako častitemu Poglavarju — ne let pet, ampak saj še dvakrat pet — v sramoto hudobnežev, pa v naj priserčniši veselje pravovernih katoličanov in vsih poštenih ljudi!

Liberalna prederznost. Laška liberalna vlada na kruh svojih podložnih davke naklada; zmiraj nove davke, — prepoveduje pa jim od Boga kruha prositi, ker jim prepoveduje procesije — ter molitev! Tako je prepovedala vélike procesije, ki so imele biti 11. in 14. tega mesca s prenašanjem trupla sv. Ambroža in ss. Gerazija in Protazija po cestah Milana, mesta sv. Ambroža. Tako je bil tudi lansko leto prefekt Cammarota v Vidmu z ukazom 11. aprila prepovedal Božjo pot na Sveto goro nad Čedadom. Enako so prepovedali laški vradniki molitve še o drugih prilikah, akoravno so prepovedi zoper vstavo in temeljne postavbe in čisto nepostavne, kakor jim „Unità“ jasno skazuje. Pa zastonj, ker frامason ne praša nič za postavbo, kadar more sv. Cerkev pritisniti. Kadar kaznujejo poštene katoličane, takrat prazne muhe lové, — pregledujejo pa v nebo vpijoče brezbožnosti njim enacih, če so še tako zoper postavbo. — Slavni advokat A. Kavčino, razžaljen s toliko samovoljnostjo, je v kratkem popisal zasluge sv. Ambroža za Milan in njegovo častljivost, in potem kliče Milance, Lombarde, Rimljane itd., da naj protestirajo zoper tako krivično prepoved.

Nemško. „Finis noster victoria Ecclesiae est. Naš konec je zmaga sv. Cerkve,“ je sklical nadškof v Koloniji, ko so državni služabniki roke nanj položili, da so

ga v ječo vlekli. Res se že zdaj vidi, da frajmavrarji so dosegli ravno nasprotno tega, kar so željno namerjali. Ko so obesili izjemne postavbe nad 15 milijonov katoličanov, so hotli nižje duhovstvo ločiti od škofov, ki so jih imenovali „vsemogočne“, ljudstvo pa ločiti od duhovstva, ki so ga „državnosovražnega“ obrekovali. Nikoli pa še ni bila vez med škofi, duhovni in verniki tako vterjena, kakor se ravno zdaj na Nemškem kaže. To pričajo velikanske deputacije, ki neprenehoma hodijo k škofom na Nemškem. — Tudi naši „handlangerji“ nemških mavtarjev po svojih časnikih ne bodo tega dosegli, za kar tlako delajo, ampak ravno nasprotno.

V Berlinu je 16. maja umrl verli državni poslanec Mallinckrodt.

Iz Izlebije, kjer je bil Luter 10. nov. 1483 rojen, pišejo, da protestanstvo tolikanj peša, da izmed 14000 protestantov jih ob nedeljah k večemu še po 400 hodi v cerkve. Popoldansko opravilo pa se pogosto čisto opusti, ker ljudi ni. Nejevera je tolika, da pri glasovanju, če naj se pastorji ohranijo ali odpravijo, bi se gotovo za odpravljenje odločilo, pravi „New-York. Kztg.“ — Na Slovenskem imamo nekaj „slovenskih“ in nekaj „nemških“ novih časniških Lutrov: kaj ko bi raji šli v Eisleben v misijon, namesto da Slovence motijo. Morebiti bi tam gori njih ljulika bolj rastla, kakor tukaj?

V Zürich-u je nekaj novih poganov ustanovilo družbo za sežiganje merličev. K temu pristavlja „Baltimorska Volksztg.“: Če se morajo že po vsaki ceni k poganstvu vrniti, naj jih opomnimo še tretje šege merličev se iznebiti. Nekdanji Herodot (umerl okoli 424 pr. Kr., prvi gerški zgodovinar) pripoveduje, da so ljudje v starodavnih časih v Evropi merliče kuhali in jih pri slovesnih obedih jedli, in vsak je bil prepričan, da je to naj srečniši pot, po kateri se pride iz tega sveta. — V tako nespamet se zajde, ako se v starodavne zmore nazaj sili! Toda te ljudi je treba umeti: oni hočejo iz nekdanjih časov le tisto, kar je neslano ali pa brezbožno, ne tega, kar je dobro. Hočejo tudi „napredek“ — v brezbožnosti, v razuzdanosti, v sovraštvu zoper Cerkev.

Na Španjskem zopet karlisti zmagujejo.

Primérljeje, ki ni primérljeje. V Londonu je bila te dni popolnoma pijana ženska pripeljana na policijo. Drugi dan so jo ostro posvarili in jo odpravili. Popoldne ob 2 je bila z neko tovaršico zopet v žganjariji; kakor poprejšni dan, je pila in rekla: Sinoč sem bila zaperta v ječo kakor pijana; pa Bog naj me o-lepi pri tej priči, če sem bila pijana. Kar precej, kakor je izrekla te besede, je popolnoma in do čistega oslepela. To pripoveduje nekaj obširnije londonski „Standard“.

Mesto zidano v treh mescih je Texarkana v Texas-u v Ameriki z 2000 prebivavci, kjer pred 3 mesci ni bilo drugega kakor gozd in pustota. Dvema železnicama, ki se tam križate, ima zahvaliti to deviško mesto svoj začetek.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Po gosp. kan. P. Urhu 2 gld. star. den. sr. — Iz Loke 5 st. dvajs.

Za bulgarski misijon: Gospod Anton Margotti 1 tolar.

Za kranjske usmiljene sestre v Banjaloki: M. V. 10 gl. po gosp. kan. Kramarju.

Za varhe Božjega groba: Č. gosp. A. Košir 4 gl. 30 kr.

Za cerkev Kalvarijo: M. Žb. z M. L. 1 gl.